

lugn

och

lekfullhet

ALEKSANDRA STRATIMIROVICS KONSTVERK
har som syfte att skingra patienters oroliga tankar genom
mönster av allt mellan dansande konfetti och blommor
som slår ut till rullande spelkolor och kalejdoskopets
ljusbrytande kristaller.

Konst i vårdmiljöer är vanligt men i de mest intima behandlingslokalerna fortfarande ovanligt. I sex nya strålbehandlingsrum har konstnären Aleksandra Stratimirovic lekt med ljustemperatur, intensitet, rytm och färg i verket *Kalejdoskop*.

TEXT SUSANNE HELGESON FOTO TOMMASO BONAVENTURA

» Som en ljussaga, en film eller melodi, beskriver konstnären Aleksandra Stratimirovic sitt "levande konstverk" Kalejdoskop. I sex nya strålningsbehandlingsrum vid Skånes universitetssjukvård i Lund kan patienterna njuta detta kontemplativa, färgglatt glimmande ljusspel placerat i taket. 150 LED-ljuspunkter berättar en historia allt eftersom ljustemperatur, intensitet, rytm och färg förändras.

– Jag arbetar ofta med ljus och har av tidigare erfarenhet, bland annat från Karolinska sjukhuset, förstått att det har en positiv inverkan i en mycket utsatt, vit och klinisk miljö. Patienten är helt ensam under behandlingen och det mjuka ljuset bidrar till både ett lugn och en optimism, berättar hon och tillägger att miljön också är speciell med alla restriktioner och ramar gällande teknik och funktion. Med alla maskiner och annan utrustning var taket den mest naturliga platsen för de olika installationerna.

– Omdömena om Kalejdoskop

har varit väldigt positiva, både från patienter och personal, det är ett av mina offentliga verk som fått flest reaktioner. I en sådan här miljö är det viktigt att vända oroliga tankar till något mer positivt och i Kalejdoskop kan man se allt från dansande konfetti och blommor som slår ut till rullande spelkolor och kalejdoskopets ljusbrytande kristaller. Jag tror också man upplever en omsorg i att någon satsat lite extra på dessa miljöer. Konst i vårdmiljöer är vanligt men kanske inte i dessa intima behandlingsrum, säger Aleksandra Stratimirovic som i sitt konstnärskap arbetar med ljus, färg och form i dynamiska ljusinstallationer och platsspecifika verk som pendlar mellan lugn och lekfullhet, ofta tätt sammanvävda med platsens arkitektur.

KONST GÖR SKILLNAD

I början av maj invigdes det nya Strålbehandlingshuset, ritat av White Arkitekter som en fem våningar hög byggnad med en iögonfallande glasfasad i blått, grönt och rött. Ett hus »

150 PUNKTER.
Verket består av 150 LED-ljuspunkter, som berättar en historia genom att skifta intensitet, färg och rytm.

» avsett att ge hopp. Här behandlas patienter från hela södra Sverige och trycket på denna typ av behandling hade länge varit stort. Idag kan framtidens cancervård erbjudas genom nya, toppmoderna tekniker för de cirka 5 500 patienter som vid cirka 75 000 tillfällen behandlas här varje år.

För beställaren Region Skåne och Mats Kläpp, konstkonsult i projektet, har konstnärlig gestaltning en naturlig plats i de offentliga rummen i samband med ny- och ombyggnation. Enligt konsthandläggare Helena Trenk är målet att skapa en estetisk, inspirerande och hälsobringande miljö för patienter, personal och anhöriga.

– Vi är väl medvetna om att konst kan göra skillnad. Ljus, hopp, liv och lätthet präglar konsten i det nya huset och de fyra utvalda konstnärerna har med såväl lekfulla och färgstarka som mer subtila uttryck skapat möten och platser för tanke och reflektion, från entrén hela vägen in i strålbehandlingsrummen, berättar hon och tillägger att konst-

närerna valdes ut genom en offentlig upphandling som flera hundra sökte. Detta resulterade i ett antal platsspecifika verk som också möjliggör en konstvandring och en positiv upplevelse för alla som vistas i lokalerna. Men bara patienterna har chansen att uppleva Kalejdoskop.

STIMULERAR FANTASIN

Ljuspunkterna i Kalejdoskop är spridda i en regelbunden, symmetrisk form som påminner om kalejdoskopiska mönster som rytmiskt pulserar i böljande sekvenser. Geometriska variationer och oregelbundna strukturer följer och ersätter varandra och ledljuspunkterna förändras gradvis i färg och intensitet i ett meditativt tempo. Ständigt vid liv, alltid annorlunda men aldrig för dominerande eller krävande för betraktaren.

– Verket bjuder in betraktaren att följa ljusets lek i suggestiva mönsterbilder och lekfullhet. Min ambition var att skapa en upplevelse av färg mer än av ljus, att stimulera patientens

fantasi alternativt att bara erbjuda något avslappnande att fästa blicken vid. Jag har arbetat med glada, mjuka färger och undvikit klara röda, gröna och blå toner. Den röda färgen är dessutom obehagligt alarmerande, så den är inte med alls, förklarar Aleksandra Stratimirovic.

Tekniken hon använt är utvecklad av Color Kinetics – iColor Flex ljusnoder med Pharos-styrning. För programmeringen står Aleksandra tillsammans med Carl-Johan Nordin som hon ofta arbetar med i sina ljusverk. Även hennes assistent Nino Strohecker har varit behjälplig. LED-ljuspunkternas långsamma förändringstakt har testats på personal och patienter och anpassats för att även kunna bidra till en upplevelse för de behandlingar som bara tar någon minut.

– Min förhoppning är att Kalejdoskop bidrar både till en positiv upplevelse för patienterna och till att öka förståelsen för konstens många goda effekter, avslutar Aleksandra Stratimirovic. □